

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“
с. Смилян, ул. „Девети Септември“ № 60, 0877462310, ousmilian@abv.bg

Утвърдил:
Директор
/Лиляна Балийска/



ЗАПОВЕД: 673/13.09.2021 г.

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ за учебната 2021/2022 година

Програмата за превенция на ранното напускане на училище за учебната 2021/2022 година е приета на заседание на Педагогически съвет № 8 - Протокол № 8/09.09.2021 г., утвърден със заповед на директора № 673/13.09.2021 г. и съгласуван с Обществен съвет - протокол №5/10.09.2021 г.

I. Увод

В ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, с. Смилян има ученици от различен етнос. Ромският произход преобладава от тях. Пред учебната 2020 г.-2021 г. общият брой учащите е 113, като на ресурсно подпомагане са 27, един е отпаднал. Поради обявяването на извънредната епидемиологична обстановка, свързана с COVID – 19, всички ученици преминаха на обучение в електронна среда от разстояние (ОРЕС) в платформата Google G – Suite за образованието. Голяма част от тях се стараяха и справяха със създалата се ситуация и новия материал. Присъстваха в часовете, като ръководството на училището предостави техника на нуждаещите се от такава. Електронното обучение обхвана периода декември – януари и част от март. Учениците от начален етап отсъстваха само декември, а останалите – редуване на две седмици. В училището присъстваха ученици от СОП групи, на които им бе оказана помощ в лицето на ресурсни учители и помощник на учителя. Създалата се обстановка, частично повлия на качеството на образованието в нашето училище. Това се доказва и от учениците в VII клас, които показаха добри резултати на Националното външно оценяване 2020 г.–2021 г. и са приети в елитни и професионални гимназии в гр. Смолян. Но имаше и ученик, който поради натрупани неизвинени отсъствия, в следствие на редовно непосещаване на училище и занятия, бе отписан. Въпреки множеството разговори, от страна на класния ръководител, директор и други учители в институцията, ученикът и семейството му не пожелаха той да продължи своето образование.

II. Въведение

Настоящата програма е разработена с помощта на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013-2020); Областни и общински стратегически мерки за превенция от отпадане; План за действие по изпълнение на Националната стратегия за образователната интеграция на ученическите малцинства (2015 -2020) и др.

1. При изготвянето на програмата се отчитат и конкретизират изброените стратегически и нормативни документи в няколко основни направления:
 - Превенция на преждевременното напускане на училище;
 - Интервенция срещу преждевременното напускане на училище;
 - Компенсиране на преждевременното напускане на училище.
 - Ролята на цялата система от участници и взаимоотношенията помежду им, като се признава ролята на всяка от заинтересованите страни;
 - Сътрудничество в образователните институции за насърчаване на позитивната училищна култура, работата в екип в рамките на училищната общност;

III. Рискове:

Преждевременното напускане на училище води още до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване на качеството на живот на сегашното и на следващите поколения. Здравният статус и достъпът до ресурси и услуги, които могат да осигурят по-добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние, са в пряка зависимост от получената по-висока степен на образование. Посочените последствия са показателни за мащаба и степента на негативното влияние на преждевременното напускане на училище върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможностите за развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на страната в средносрочен и дългосрочен план, поради което данните за дела на преждеременно напусналите образователната система в България не трябва да успокояват, а да насърчават изпълнението на всеобхватна и интегрирана политика за превенция на явлението, както и за неговото преодоляване там, където съществува.

IV. Причини, които биха довели до отпадане от училище:

Причините, които биха довели до преждеременно напускане на училище, могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории.

1. Етнокултурни причини

Силно действащите вътрешногрупови норми и натискът на етнокултурните традиции сред уязвими етнически общности и групи предопределят специфичните причини за преждевременното напускане на училище: отсъствие на познавателна мотивация, ниска степен на готовност за училище, липсва мотивация на родителите за получаване на образование от децата им и др.

2. Социални причини

Свързват се с родителска незаинтересованост, противоречия, конфликти, напрежение и кризи в семейството, отрицателно въздействие на домашната среда, функционална неграмотност или ниско образование на родителите, непълни семейства, деца и ученици в риск от извършване на противообществени прояви, ученици с поведение, което е трудно или е в конфликт със закона, домашно насилие, незачитане правото на избор на децата, налагането на строги наказания. Международното изследване PISA1 установява, че в България е налице значима връзка между ниските образователни резултати на децата в училище и социално-икономическия статус на техните семейства:

3. Причини, свързани със здравния статус.

Рисковете за преждевременното напускане на училище са свързани с недостатъчна подготовка на детските градини и училищата за приобщаване на тези деца. Тук се включват и всички фактори на материалната база, образователната среда, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на принципите на приобщаващото образование.

4. Семейни и социални причини:

4.1. *Възможно е нежелание на родителите* детето да ходи на училище, поради страх от социална изолация, невъзможност за адаптиране към останалите ученици; по-ниска самооценка.

Мерки: Силна мотивация чрез редица дейности за приобщаване на децата от ромски произход и децата със специални образователни потребности.

4.2. *Трудова миграция на родителите.* Напускане на единия или и двамата родители на страната поради невъзможност за издръжка на семейството и търсене на работа в чужбина. Оставяне на детето на грижите на баби и дядовци, които нямат същия авторитет и изпадат в безсилие за справяне с трудната социална обстановка и новите модели на поведение на децата.

Мерки: Ежеседмични контакти, а при нужда и ежедневни с попечителите на изоставените деца, търсене на съдействие от отдел „Закрила на детето“, при необходимост и прояви на противообществени прояви на тези деца – Детска педагогическа стая.

4.3. *Липса на грижи* от страна на изоставени деца за по-малките братя и сестрички, както и за болни членове на семейството;

Мерки: Оказване на социална помощ – чрез дарения, грижи за изхранването на тези деца от фирмата – доставчик на закуски и обяд, както и получаване на социални стипендии;

4.4. *Недостатъчна образованост на родителите* и липса или занижен контрол върху цялостното развитие на детето. Изразява се в неконтролиране на часовете за прибиране от училище, непознаване на контактите и приятелския кръг на детето, непроверяване на изученото през деня, както и подготовката на детето за следващия ден – домашни работи, изпълнение на други поставени от учителя задачи;

Мерки: Мотивиране и приобщаване на тези деца за посещаване целодневната форма на организация в училище; търсене на непрекъснати разширени срещи с тези родители с ръководство, класни ръководители, и мотивиране и приобщаване към училищната общност.

4.5. *Чести конфликти между агресивни родители* – побой, домашно насилие, развод, посягателство от страна на нови партньори на един от двамата родители.

Мерки: В най-честите случаи училището се превръща в единствено защитено място за детето и класният ръководител поема грижите за детето в образователната институция.

V. МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ, свързани с превенцията от отпадане са:

- Координиране действията на класните ръководители с тези на училищното ръководство;
- Изготвяне на база данни от класните ръководители, в чиито класове има ученици от рискови групи. Контрол на отсъствията;
- Периодичното информироване на Дирекция "Социално подпомагане" за ученици, допуснали над 5 неизвинени отсъствия за един месец;
- Подкрепа от психолог и логопед;

- Дейности за усвояването на българския книжовен език и повишаване на грамотността;
- Включване в проекти с дейности за преодоляване на обучителните трудности и занимания по интереси;
- Взаимовръзка учител-ученик-родител;
- Подготовка на учениците за продължаване на образованието - **ПРОФЕСИОНАЛНО ОРИЕНТИРАНЕ** на учениците, завършващи основно образование, съобразно техните интереси и възможности;
- Стимулиране на желанието за образование чрез представяне на уебинари, спорт, занимания и др.
- Организиране на Дарителска кампания;
- **ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ И ВЪЗПИТАНИЕ** – лекции, беседи, семинари свързани с обучението на учениците.
- Организация на обучението в ЦОУД /I-IV клас 3 групи, V – VII клас 2 групи/;
- Осигуряване на безплатна закуска за учениците от I-IV клас;
- Провеждане на ефективни консултации по учебните предмети;
- Системни разговори с родители и ученици;
- Провеждане на училищни тържества;

При възникнали промени през учебната 2021/2022 година плана подлежи на актуализация.

Действията по програмата да бъдат съобразени с противоепидемичните мерки в Насоките, приети на ПС в началото на учебната 2021 г. – 2022 г.

Изготвили:

1. Вилдизда Паликарова
2. Евгения Адамова